

سفره کردی خراسان

بررسی و انتشار نگاره‌ها

سفره کردی خراسان

معصومه ولهف‌تاری کیکانلو

سرشناسه: ذوالفقاری کیکانلو، معصومه، ۱۳۵۷ -
 عنوان و نام پدیدآور: بررسی نماد، نقوش و نگاره‌های سفره کردی در خراسان / معصومه ذوالفقاری کیکانلو.
 مشخصات نشر: بجنورد: بیژن یورد، ۱۳۹۷.
 مشخصات ظاهری: ۱۷۴ ص.: مصور، جدول؛ ۲۲ × ۲۹ س.م.
 شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۸۱-۶۱-۵
 وضعیت درست نویسی: فیا
 یادداشت: کتابخانه.
 موروع: * می‌ها — ایران — خراسان
 موضوع: Kilims— Iran — Khorasan
 موضوع: کردان — ایران — خراسان — تاریخ
 موضوع: Kurds — Iran — Khorasan — history
 رده بندی کنگره: ۱۳۹۷، ۰۹ NK۲
 رده بندی دیویی: ۴۶/۷۹۵۵
 شماره کتابشناسی ملی: ۲۹۸۳۷۵

بجنورد: خیابان طالقانی غربی، طاقچه ۲۳، کد ۳ طبقه ۲+

تلفن: ۰۹۱۵۱۸۸۲۴۹۹ - ۰۹۱۵۱۸۸۲۷۵۳۷

عنوان: بررسی نماد، نقوش و نگاره‌های سفره کردی در خراسان

مؤلف: معصومه ذوالفقاری کیکانلو

ناشر: بیژن یورد

سازمان میراث فرهنگی صنایع دستی و گردشگری خراسان شمالی

ویراستار: حسن روشن خوشنویس: خلیل رستمی بجنوردی عکس پشت جلد: فرهاد ذوالفقاری کیکانلو

سال و نوبت چاپ: اول ۱۳۹۷ چاپ: مهتاب تیراز: ۱۰۰۰ قیمت: ۳۵۰۰۰ تومان شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۸۷۸۱-۶۱-۵

کلیه حقوق مادی یا معنوی متعلق به مؤلف است

VI		مقدمه
VIII		سخن و لطف
۱		فصل اول
۳		آشنایی با ترم بزرگ مرد
۷		فصل دوم
۹		گلیم چیست؟
۱۰		تاریخچه گلیم بافی
۱۲		گلیم‌های ایرانی
۱۷		گلیم اقوام کرد
۲۱		گلیم کردهای خراسان
۲۳		سفره
۲۳		الف) سفره آردی
۲۵		ب) سفره کردهای خراسان
۴۹		سفره کردی
۲۹		گلیم سفره کردی
۳۱		فصل سوم
۳۳		الیاف مورد استفاده در گلیم خراسان
۳۸		رنگ‌ها
۴۰		ابزار کار و جزییات آن
۴۴		مراحل و شیوه انجام کار
۴۹		ساختار گلیم سفره کردی

۵۱	 گلیمک
۵۲	 شیرازه
۵۳	 تخته یا قاب
۵۵	 نقوش مکمل
۵۶	 نقش خشتی
۵۷	 نقش شیبه
۵۸	 مليله
۶۰	 ابعاد و انواع سفره کردی
۶۲	 آداب و سنن
۶۵	 فصل چهارم
۶۷	 نماد شناسی
۷۰	 ویژگی‌های نقش در دست‌یافته‌های شمال - آسان
۹۳	 دسته بندی نقوش و نگاره‌های سفره کردی
۷۳	 (۱) نقوش انتزاعی
۸۸	 (۲) نقوش پرنده
۹۶	 (۳) نقوش جانوری
۱۰۵	 (۴) نقوش گیاهی
۱۱۱	 (۵) ریز نقش‌ها
۱۲۲	 (۶) سایر نقوش سفره کردی
۱۲۴	 ضمائم
۱۵۹	 تعاریف و اصطلاحات
۱۶۴	 منابع و ماخذ

مقدمه

کردهای خراسان که در دور، صفویه با هدف تأمین امنیت مرزهای شمال شرق در مقابل ازبک‌ها از غرب ایران زمین به این منطقه کوچانده شده‌اند علاوه بر این که در آن سامان از پیشینه و سابقه بسیار زیادی در تولید دستبافته‌های داری برخوردار بودند در طول مسیر مهاجرت تاریخی خود به خراسان با اقوام و قبایل مختلفی آشنا شده و در نتیجه انبوهی از تجربه در یافت دستبافته‌های متنوع، از جمله سفره‌های کردی را با خود به خراسان آوردند.

تعامل قبایل مختلف کرد با اقوام مسقف خراسان و به‌خصوص خراسان شمالی، به غنای طرح‌ها و نقوش و ارتقای کیفیت تولیدات افزود به‌طوری که سفره‌های کردی خراسان در بازارهای جهانی کاملاً شناخته شده و کمتر کتاب تخصصی در زمینه گلیم و سفره کردی نوشته شده که در آن اشاراتی به تولیدات دستی و هنری کرمانج‌ها نشده باشد. کتاب «سفره کردی» خراسان که حاصل تلاش سرکار خانم «معصومه ذوالفقاری» است می‌تواند در ابعاد مختلف کمک‌های شایانی به توسعه این هنردستی بنماید. این کتاب علاوه بر این که به معرفی هر چه بیشتر طرح‌ها و نقوش متنوع گلیم کردی خراسان می‌پردازد طبعاً باعث معرفی هرچه بیشتر تولیدات به مردم ایران و جهان خواهد شد و بازار آن را توسعه خواهد داد.

از دیدگاه من یکی از مهم‌ترین کارهایی که سازمان‌ها و دستگاه‌های دولتی برای توسعه هنرهای سنتی می‌توانند داشته باشند حمایت از مؤلفین و مترجمان در جهت تألیف و نشر کتب و مقالاتی است که با زبان ساده و قابل فهم برای عامه مردم ایران و جهان طرح‌ها و نقوش این هنرهای سنتی را توضیح داده و فرآیند تولید آن را برای همگان به زبان شیوا بیان نماید.

کتاب سفره کردی خراسان اگر چه تاکید بر معرفی طرح‌ها و نقش مایه‌های هنری دارد که برای هزاران سال سینه به سینه منتقل شده است اما فرآیند بافت این دست‌بافته را از آماده سازی مواد اولیه تا بافت برای مخاطبان، مختصراً بیان نموده است.

امیدواریم در ادامه کا شاهد تألیفات بیشتر سرکار خانم ذوالفقاری در این زمینه باشیم

عبدالله احراری

پاییز ۱۳۹۷